

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่... ฉบับที่... เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
นายชีวิน หน่อแก้ว*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 และเพื่อ
เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูป
การศึกษา ในด้านบริหารบุคลากร ด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านบริหาร
งบประมาณ จำแนกตาม เพศ อายุ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 140 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีสุ่ม
ตัวอย่างเจาะจง จำนวน 103 คน โดยเก็บจากผู้ปกครองเด็กนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน ได้ตอบ
แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 103 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ งานด้านบริหาร
บุคลากร ด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านบริหารงบประมาณ

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำแนกตามเพศของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำแนกตามอายุผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ผู้ปกครอง การบริหารสถานศึกษา

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวและชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผนการดำเนินการ และการแก้ไขปัญหาตลอดจน ควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตรา 76 ว่ารัฐต้องส่งเสริม และสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมการศึกษา และสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีส่วนร่วม และมีหน้าที่จัดการศึกษา ซึ่งถือว่า การสร้างความเข้าใจให้ทุกคนในสังคมได้ทราบ พร้อมทั้งเกิดความตระหนัก และรับผิดชอบร่วมกันนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ดังนั้นปวงชนต้องร่วมกันจัดการศึกษา จากโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการดำเนินงานในโรงเรียน ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาที่ดำเนินการอยู่

เห็นว่า หากจะให้ระบบการศึกษาที่ดำเนินการอยู่เป็นการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ควรยึดหลัก 3 ประการ คือความเป็นเอกภาพ การกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ

สิปปนนท์ เกตุทัตและคณะ (2541, หน้า 28) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษา โดยการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของเด็ก ให้เด็กได้มีส่วนร่วมรู้ตามธรรมชาติ อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เด็ก เป็นคนช่างสังเกต รู้จักตั้งคำถามกับสิ่งต่างๆรอบตัว การที่เด็กรู้จักคิด รู้จักตั้งคำถาม รู้จักสังเกต และใช้เหตุผลกับสิ่งต่างๆรอบตัว จะเป็นปัจจัยทำให้เขาู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชาญฉลาด การให้เด็กได้สัมผัสกับความเป็นจริงของวิถีชีวิตของคน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อเป็นการปลูกฝังความรัก ความผูกพันต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมของเด็ก และคนในชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการแก้ปัญหาอีกหลากหลายในชุมชน ทั้งปัญหาการทำมาหากิน ปัญหาคุณภาพชีวิต และอื่นๆ อีกมากมาย ชนบทจะเข้มแข็งขึ้น หากเราสามารถสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้ ชุมชนจึงเป็นหัวใจของการแก้ปัญหาเรื่องรากฐานชีวิตเด็กด้วย”ภูมิปัญญา”ในชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะภูมิปัญญานั้นที่ จะช่วยให้ชุมชนปรับตัว และอยู่รอดได้ สามารถที่จะรับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมแบบเดิมไว้ได้ ชุมชนชนบทจะอยู่ได้อย่างยั่งยืน กลมกลืนเป็นมิตรกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม(สิปปนนท์ เกตุทัตและคณะ 2553 , หน้า 211)

เมื่อชุมชนหรือท้องถิ่นมีความพร้อมในการดำเนินงาน ก็จะส่งผลดีต่อสถานศึกษาซึ่งต้องใช้ศักยภาพ ที่มีอยู่ในการปรับบทบาทบริหารจัดการศึกษา โดยการสร้างกลไกที่ทำให้บุคคลต่างๆในสังคมเกิดแรงจูงใจอยากมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนจรรยาบรรณทำให้เกิดความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมกันจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยที่หน่วยการภาครัฐมีบทบาทเพียงกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับนโยบาย และเป้าหมายการศึกษาที่วางไว้เท่านั้นเอง การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากำลังคนของสังคมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างประเทศให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศ

(สิปปนนท์ เกตุทัตและคณะ. 2553 , หน้า 12) แต่การศึกษาของไทยในปัจจุบันนี้ยังไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ เพราะยังไม่มียุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อตอบสนองต่อวิถีชีวิตของสังคมชนบท เรามีการศึกษา

ที่สนองตอบวิถีชีวิตในสังคมเมืองเป็นส่วนใหญ่ (รุ่ง แก้วแดง, 2552 , 18) การจัดการศึกษาในอดีตนั้น เน้นการศึกษาในระบบโรงเรียนมากเกินไป จนมีปัญหาการเรียนการสอนที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ วิถีชีวิตของคน และความเป็นจริงในสังคม ก่อให้เกิดวิกฤตและความทุกข์กับผู้เรียน (สิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ, 25 ,หน้า 47 – 104) ระบบการศึกษาปัจจุบันเป็นระบบซึ่งไปทำลายชุมชนแห่งการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยการที่โรงเรียนมักจะเน้นให้เด็กเก่งทางวิชาการเป็นสำคัญ ทำให้เด็กเก่ง และเห็นแก่ตัวมากขึ้น เด็กเหล่านี้จึงรู้แต่หนังสือ ไม่รู้เรื่องคน ไม่รู้เรื่องธรรมชาติ ไม่รู้เรื่องการแบ่งปัน

การจัดการศึกษาที่ผ่านมามีปัญหามากมายนานับประการ ดังนั้น จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษา และมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เกิดขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาในทุกระดับ การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศ ระดับจังหวัด หรือแม้แต่ระดับอำเภอ ล้วนมีปัญหาแทบทั้งสิ้น แม้แต่กลุ่มโรงเรียนขุนน่านก็เป็นอีกกลุ่มโรงเรียนหนึ่งที่มีปัญหาในเรื่องการจัดการศึกษา เพราะสภาพพื้นที่ ที่ตั้งของโรงเรียน ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบ และภูเขา ภาษาที่ใช้ในชุมชนจึงมีความหลากหลาย ภาษา ผู้ปกครองนักเรียนบางส่วนไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ ชุมชนยังไม่เข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จากสภาพปัญหาการจัดการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ว่ามีความต้องการให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างไรในทั้ง 4 ด้านซึ่งประกอบด้วยด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป เพื่อ เป็นการนำข้อมูลมาปรับใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ในด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารบริหารทั่วไป
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จำแนกตาม เพศ และ อายุ

ขอบเขตการวิจัย

เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ในทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารบริหารทั่วไป

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองเด็กนักเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 แตกต่างกัน

2. ผู้ปกครองเด็กนักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 แตกต่างกัน

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กนักเรียน จำนวน 140 คน
กลุ่มตัวอย่าง 103 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 เพศ

() ชาย

() หญิง

3.1.2 อายุ จำแนกเป็น

() ต่ำกว่า 25 ปี

() 26 - 30 ปี

() มากกว่า 31 ปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่านสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2 จำแนกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านบริหารวิชาการ
2. ด้านบริหารงบประมาณ
3. ด้านบริหารบุคลากร
4. ด้านการบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบในช่องที่ต้องการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนขุนน่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 แบบสอบถามที่ใช้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 ,หน้า 107) จำนวน 32 ข้อ แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความคิดเห็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความคิดเห็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความคิดเห็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความคิดเห็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน โดยยึดแนวทางการนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้
3. เสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเบื้องต้น เกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหาและภาษาที่ใช้
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบว่าเหมาะสม จำนวน 3 ท่าน
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับประชากรที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนห้วยโก๋น สังกัดสำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 2
6. เมื่อทดลองใช้แบบสอบถาม และพบว่ามีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น แล้วนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือ ส่งจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามกับผู้ปกครองเด็กนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษานาน สังกัดกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำนวน 7 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกโรงเรียนต่างๆ ด้วยตนเอง จำนวน 7 โรงเรียนและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมกับผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยขออนุญาตนัดวันเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามเวลาที่นัดหมาย จากโรงเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. จำนวนค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง
2. วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ยและหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายด้านตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กนักเรียนต่อการบริหารสถานศึกษา
3. ทดสอบค่าที (t – test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กนักเรียน ต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามเพศ
4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กนักเรียน ต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จำแนกตาม อายุใช้ (F – test) และวิเคราะห์เปรียบเทียบภายหลัง ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe's method) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการวิเคราะห์ ความแปรปรวน (F – test)
5. วิเคราะห์ข้อมูลตามการ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. หาค่าร้อยละ
2. ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)
3. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 4.. ค่าที (t – test)
- 5.. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้ one-way analysis of variance (f – test)
6. ในกรณีพบค่า F มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

1. จากสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมากกว่า 31 ปีขึ้นไป ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านในระดับมากทุกด้าน

3. ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ผู้ปกครองที่มีอายุ 26-31 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 มีประเด็นสำคัญจะนำมาอภิปรายดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ที่ตอบแบบสอบถามเป็นชายมากกว่าหญิงที่เป็นเช่นนี้เพราะจากการสอบถามเด็กนักเรียน ครูในโรงเรียน ผู้ปกครองหญิงจะไม่ค่อยกล้าตัดสินใจจึงให้ผู้ปกครองชายเป็นคนตัดสินใจ และผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีอายุมากกว่า 31 ปีขึ้นไป เพราะลูกเป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว มีการแต่งงานอายุมาก

2. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมี
ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะด้านบุคลากรทางการศึกษา
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ จากการที่บุคลากรทางการศึกษา ได้เข้าไปประชาสัมพันธ์ ติดต่อประสานงานกับ
ชุมชน ตั้งแต่การประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้านนักเรียนและติดตามช่วยเหลือนักเรียน ทำให้เกิดความ
ใกล้ชิดระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับผู้ปกครอง มากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าว ของ
สมศักดิ์ คงเที่ยง.(การศึกษา , สมาคม, 2536) เกี่ยวกับลักษณะที่เด่นเป็นสากลของการบริหาร ประการ
หนึ่งว่า การบริหารต้องอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ มีลักษณะการดำเนินการเป็น
กระบวนการทางสังคม และเป็นการดำเนินการร่วมกัน ระหว่างกลุ่มบุคคล ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ครูอาจารย์
มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีจรรยาบรรณ ความประพฤติดี ให้ความเป็นกันเองเสมอเมื่อมาติดต่องาน มี
ความสามัคคี ร่วมมือกับประชาชน และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังคำกล่าวที่ว่า การศึกษามีบทบาท
และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะ โลกยุคใหม่นั้น ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดก็คือ
“ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้” ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 -
2544) จึงเน้นในเรื่องการพัฒนาคน หรือยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยมีความเชื่อว่าหากคน
ได้รับการพัฒนาได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด “คน” จะเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ
ทุกด้าน (อำรุง จันทวานิช และไพบูรณ์ แจ่มพงษ์. 2542 : 2) ดังนั้น จึงต้องการมีพัฒนาบุคลากรทาง
ศึกษาตามมาตรา 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 ,หน้า 11) มาตรา 9 (4) มีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และ
บุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. ความคิดเห็นผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาการ อยู่ใน
ระดับมาก เป็นเพราะผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนจากภูมิปัญญา
ท้องถิ่น และมีส่วนสนับสนุนปัจจัย เช่น เป็นแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 ,หน้า 26) ตามมาตรา 27 ที่ให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของ
หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา มีการสนับสนุนให้มีสถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้ การสนับสนุนปัจจัยงบประมาณ ข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งแตกต่างจากในอดีตก่อนการปฏิรูปการศึกษา ที่ ผลการวิจัยของ วิระวัฒน์ ไชยคำมิ่ง (2534 ,หน้า ก) พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ทั้งบุคลากรในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีความคิดเห็นว่ ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยมาก และผลการวิจัยของ กิตติชัย การโสภา (2536 ,หน้า ก) ยังพบอีกว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในขั้นตอนการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับอาชีพในชุมชน การประชุมเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ในขั้นตอนการกำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรและมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในการนำหลักสูตรไปจัดการเรียนการสอน สำหรับขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการ การร่วมประชุม การวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกอาชีพ และการสร้างหลักสูตร ประชาชนไม่มีส่วนร่วมเลย

4. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ในด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามากขึ้น อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมมีการพัฒนาดีกว่าเดิม และมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ผู้ปกครองทราบทราบเป็นระยะ ๆ ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2534 ,หน้า 118 - 123) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า โรงเรียนและชุมชนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพราะต่างฝ่ายต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

5. ความคิดเห็นผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก แต่ก็อยู่ในระดับต่ำกว่าด้านต่าง ๆ อาจเป็นเพราะผู้ปกครอง ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับงานการเงินและบัญชีใน โรงเรียน เป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่ยังไม่เพียงพอเกี่ยวกับจำนวนวัสดุ ครุภัณฑ์ หรืออาจได้รับน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

มีส่วนร่วมเลย โรงเรียนมีการเก็บเงินของโรงเรียนมีระบบที่ปลอดภัยขึ้น ผู้บริหาร ครู มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ในการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดทำหลักฐานการจ่ายเงินที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับงานการเงินและบัญชีในโรงเรียน และมีการประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนใช้จ่ายเงินงบประมาณ/เงินนอกงบประมาณ ต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ การบริหารงานเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทของโรงเรียน เพื่อให้มีการดำเนินการ การรับ การจ่าย การเก็บรักษา และการบันทึกของการเงินในบัญชีทะเบียนต่างๆ อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ตลอดจนการกำกับดูแลและตรวจสอบเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีจะต้องมีความรู้และปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และมติของคณะรัฐมนตรี เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ผู้บริหาร โรงเรียนจึงต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่การเงิน และเจ้าหน้าที่บัญชีสนใจ และศึกษาระเบียบ และแนวปฏิบัติให้เข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง การบริหารงานการเงิน และบัญชีที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้การบริหารงานด้านอื่นๆ ภายในโรงเรียนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สามารถเอื้อและสนับสนุนงานการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพและสร้างความเชื่อถือ ความศรัทธาของชุมชนและนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองยังไม่พึงพอใจกับจำนวนวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ได้รับน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เป็นปัญหาสำหรับสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาต่าง ๆ ที่ได้รับงบประมาณน้อยไม่เพียงพอกับการบริหารจัดการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิคม ผัดแสน (2540 ,หน้า ก) พบว่ามีส่วนร่วมในการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน การแสวงหาและให้การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

6. ผู้ปกครอง ทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ในภาพรวมไม่ แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครอง มีความเข้าใจในกระบวนการบริหาร สนใจการบริหาร แต่หากพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็น ด้านวิชาการและบริหารบุคลากร ด้านงบประมาณและ ด้านบริหารทั่วไปมีความคิดเห็นแตกต่างกันเล็กน้อย

7. ผู้ปกครอง ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขุนน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ใน

ภาพรวม แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เป็นคนรุ่นใหม่ ที่พึงสำเร็จการศึกษา จึงมีความรู้ความเข้าใจ และความเคยชินกับการบริหารสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 26-31 ปี ที่อาจยังคิดว่าการบริหารสถานศึกษาที่ตนเองได้มีประสบการณ์ยังใช้ได้อยู่ จึงยังไม่ค่อยยอมรับการเปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับข้อค้นพบจากการวิจัย

1. ควรจัดให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในยุคลปฏิรูปการศึกษามากขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณ เพราะอุปกรณ์การเรียนการสอนยังขาดแคลนอยู่มาก
2. ควรมีการจัดอบรมความรู้ใหม่ๆ หรือจัดทำโครงการเสริมความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นที่เข้าใจกับผู้ปกครองทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง จะได้จัดการบริหารสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน มีแรงผลักดัน ระบบขับเคลื่อนที่ดีเอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาต่อไป
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ.(2540) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต. กรุงเทพฯ ฯ : การศาสนา.
- การศึกษา,สมาคม.(2536.) คู่มือปฏิบัติงานและเตรียมสอบเลื่อนระดับ. กรุงเทพมหานคร
- : สมาคม การ ศึกษาแห่งประเทศไทย.
- กิติมา ปรีดีดิถก.(2532) การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ ฯ : อักษร
- พิพัฒน์,
- โกมล ลำแดง(2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานและปัญหา
- การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการ
- บริหารโรงเรียนของคณะกรรมการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
- ชญญา อภิบาลกุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนในการบริหาร

การจัดการศึกษาภายใต้โครงสร้างการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา :

กรณีศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์.

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.

นิคม ผัดแสน. (2540) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาต่อการ

พัฒนาการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนอุดรศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอเชียง
ดาว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษา

ศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2534 ก) “บทบาทของชุมชนต่อโรงเรียน”. เอกสารประกอบการ

สอน ชุติวิชาโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ ฯ : นำกัการพิมพ์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.(2528) ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา.

กรุงเทพฯ

วิระวัฒน์ ไชยคำมิ่ง. (2534) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาหลักสูตรของ

โรงเรียนภายใต้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เขตชนบทยากจน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.

เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมศักดิ์ คงเที่ยง.หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ :มิตรภาพ

การพิมพ์และ สติวดีโอ จำกัด,

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545) เอกสารประกอบการ

ศิลปพนธ์ เกตุทัต. และคณะ. (2538). การศึกษาไทยในสถานการณ์โลก. กรุงเทพฯ ฯ :

โรงพิมพ์ แอล.ที. เพรส จำกัด.

สุริรัตน์ เอี่ยมสกุล. (2542) การศึกษาผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542 ค). การเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น :
การเรียนรู้ที่มีความหมายใช้ได้จริงในชีวิต. กรุงเทพฯ ฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

เอกชัย กี่สุขพันธ์.(2538) การบริหารและทักษะการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ

อำรุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2542, กันยายน). “การศึกษา : แนวทางการ
พัฒนาคุณภาพ”. วารสารวิชาการ. 2 (9) : 2.

อีฟโร Evero. (1984 : 360) ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครู ของ
หน่วยงานบริหารการศึกษารัฐจอร์เจีย :วิทยานิพนธ์

SmithEdward W. and others. (1971.) **The Education ' s Encyclopedia.** New Jersey :
Prentice-Hall Inc

ซานโตส และทริโก (Santos and Trigo. 1999, 32) ศึกษาเรื่อง ทักษะคติและการรับรู้ของ
ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของครูโปรตุเกสเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติ
ที่เป็นนิสัยของครู :วิทยานิพนธ์